

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องคนตระร่องเง็ง : กรณีศึกษาคณะชาเดย์ แวร์เดิง ซึ่งได้ดำเนินมาเป็น ลำดับ สามารถสรุปผลโดยยึดประเด็นการสรุปจากวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ผล ดังต่อไปนี้

5.1.1 การศึกษาคนตระพื้นบ้านภาคใต้

จากการศึกษาพบว่าดินแดนภาคใต้ของประเทศไทย เป็นดินแดนที่มี ความเจริญทางด้านศิลปวัฒนธรรมและเป็นศูนย์กลางในการค้าของอาณาจักรตั้งแต่โบราณ

การติดต่อสัมพันธ์กับชนชาติต่าง ๆ ทำให้วัฒนธรรมด้านคนตระและ การลักลอบนำเข้ามาเผยแพร่ด้วย และชาวภาคใต้คงจะรับไว้ส่วนหนึ่งและถูกถ่ายโยงสืบทอด ปรับเปลี่ยนจนเป็นคนตระพื้นบ้านภาคใต้

ความสัมพันธ์ของชาวภาคใต้ตอนล่างແດบจังหวัดชายแดนภาคใต้กับ ประเทศมาเลเซียและอินโดนีเซีย ทำให้วัฒนธรรมคนตระในเขตพื้นที่ແدبชายแดนภาคใต้เป็นคนตระ พื้นบ้านแบบชาว-มลายู คนตระพื้นบ้านภาคใต้สามารถแบ่งเป็นประเภทได้ดังต่อไปนี้

คนตระพื้นบ้านภาคใต้ที่ใช้บรรลงเดี่ยว เช่น ปีด โพน กรือโต๊ะ นานอ

คนตระพื้นบ้านที่ใช้ประกอบละครชาวบ้าน เช่น คนตระหนังตะลุง คนตระโนรา คนตระมะโย่ง คนตระลิเกป่า

คนตระพื้นบ้านที่ใช้ประกอบการระบำ เช่น คนตระร่องเง็ง คนตระカラะ คนตระซัมเปง คนตระสิลักษ์

คนตระประกอบพิธีกรรม เช่น คนตระกາหลอ โต๊ะครีม มะตือรี

จากการศึกษาพบว่าคนตระพื้นบ้านภาคใต้มีวัตถุประสงค์ในการบรรลงเพื่อความ บันเทิงและเพื่อประกอบพิธีกรรม

5.1.2 การศึกษาประวัติดนตระร่องเง็งในภาคใต้

การศึกษาประวัติความเป็นมาของการแสดงรองเง็ง นักวิชาการสันนิษฐานว่า เมื่อชาวตะวันตกเดินทางมาพำนัคในทวีปอิน เจึงได้เดินทางสำรวจดินแดนใหม่ ๆ เหล่านี้ จนกระทั่งเปลี่ยนจากการสำรวจในระยะแรกไปเป็นการติดต่อสัมพันธ์ทางการค้าและด้านศาสนา ความเชื่อ ด้านศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะดินแดนอาณาจักรทางใต้ คือกลุ่มวัฒนธรรมชาว มลายู ได้แก่ ประเทศไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย และจังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย กลุ่มนี้เหล่านี้

ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม มีวิถีชีวิตใกล้เคียงกัน เมื่อชาวตะวันตกที่เข้ามาติดต่อกันมากกับกลุ่มชนเหล่านี้ตั้งบ้านเรือนอยู่ร่วมกัน ชาวตะวันตกที่เดินทางเข้ามา ได้แก่ โปรตุเกส ยอดันดา สเปน ต่างก็มีวัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่แตกต่างจากชนพื้นเมือง การติดต่อและมีความสัมพันธ์ให้เห็นเรื่องราวต่าง ๆ ก่อให้เกิดความนิยมและรับวัฒนธรรมของตะวันตก เช่น วัฒนธรรมการรื่นเริง ในวันสำคัญหรือเทศกาลต่าง ๆ ชาวตะวันตกได้นำเครื่องดนตรี บทเพลง ท่าเดินรำ โดยเฉพาะ การเดินรำจับคู่ไปตามจังหวะลีลา ได้รับความสนใจเป็นพิเศษ ชาวพื้นเมืองได้นำทำงานของเพลิงเครื่อง ดนตรีมาผสมผสานกับดนตรีพื้นบ้าน เครื่องดนตรีซึ่งมีการผสมผสานระหว่างเครื่องดนตรีตะวันตก กับเครื่องดนตรีพื้นบ้าน

รองเงิงในภาคใต้ของไทยจะนิยมแสดงใน 2 บริเวณใหญ่ ๆ คือ รองเงิง ในเขตทะเลด้านตะวันออกของภาคใต้กับรองเงิงในเขตจังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันตกของภาคใต้ รองเงิงในเขตจังหวัดด้านตะวันออกของภาคใต้มีลักษณะเป็นนาฏศิลป์ มุ่งแสดงความสวยงามของท่าเดิน ส่วนรองเงิงในเขตชายฝั่งทะเลตะวันตกจะมีลักษณะเพลงปฏิพักษ์ มีการร้องโดยตอบและมีการรำ ทำให้รองเงิงทั้งสองบริเวณมีรูปแบบที่แตกต่างกัน การเข้ามาของรองเงิงในเขตทะเลด้านตะวันตก กับรองเงิงชายฝั่งตะวันออก น่าจะเป็นคนละทาง โดยชาวบ้านในแถบจังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันตก จะรับจากชาวลายหรือหมู่เกาะชวาโดยตรง การเข้ามาของรองเงิงในภาคใต้ของไทยแม้จะไม่มีหลักฐานแน่ชัด แต่สันนิษฐานว่าคงจะเข้ามาไม่น้อยกว่า 200 ปี

5.1.3 ประวัติดนตรีรองเงิงคณะชาเดย์ แวร์เดิง

ดันตรีรองเงิงคณะชาเดย์ แวร์เดิง เป็นดันตรีรองเงิงของชาวบ้านในอำเภอยะหรีง จังหวัดปัตตานี ที่มีใจรักในเสียงดนตรี ได้รวมตัวกันเพื่อเล่นดนตรีรองเงิง โดยมีหัวหน้าวง คือ นายชาเดย์ แวร์เดิง ซึ่งทำหน้าที่บรรเลงไวโอลินเป็นครั้งแรกหลังของดันตรีหลักของดันตรีรองเงิง

ดันตรีรองเงิงคณะชาเดย์ แวร์เดิง ได้ทำหน้าที่เผยแพร่รับสอนดันตรีพื้นบ้าน ของชาวไทยมุสลิมในภาคใต้ให้เป็นที่รู้จักทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ หัวหน้าคณะ คือ นายชาเดย์ แวร์เดิง เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้รับรู้ด้านดันตรีรองเงิง จากผลงานและความสามารถ ของท่านทำให้ได้รับการยกย่องเป็น "ศิลปินแห่งชาติ" สาขาศิลปการแสดง (ดันตรีพื้นบ้าน) ประจำปี พ.ศ. 2536

5.1.4 การวิเคราะห์บทเพลงรองเงิงคณะชาเดย์ แวร์เดิง

จากการวิเคราะห์บทเพลงรองเงิงคณะชาเดย์ แวร์เดิง จำนวน 20 เพลง โดยทำการศึกษาองค์ประกอบของดันตรีรองเงิง พบว่า

5.1.4.1 องค์ประกอบของจังหวะ

จังหวะของคนตีร้องเงิงคณชาเดย์ แวร์เดิง มีจังหวะที่ใช้บรรเลงประกอบการระบำ 5 จังหวะ คือ จังหวะโยเก็ต จังหวะซ้ำเปี๊ง จังหวะอินัง จังหวะอัลตี จังหวะรุ่มบ้า รองเงิง

5.1.4.2 องค์ประกอบที่ทำนอง

ทำนองของคนตีร้องเงิงคณชาเดย์ แวร์เดิง มีทำนองเพลงซึ่งอยู่ในระบบเสียงไดอาโทนิก (Diatonic) เมเจอร์ (Major) และ ไมเนอร์ (Minor)

5.1.4.3 องค์ประกอบเสียงประสาน

เสียงประสานของคนตีร้องเงิงคณชาเดย์ แวร์เดิง มีลักษณะแบบ Monophony เป็นส่วนใหญ่ จะมีในบางท่อนของบทเพลงจะมีการประสานเสียงแบบ quasi homophonic ซึ่งเป็นการบรรเลงกับประสานเสียง โดยใช้คู่เสียงจากเครื่องดนตรีที่บรรเลงทำนองหลักคือ ໄວໂອลิน และแม่นโคลิน

5.1.4.4 องค์ประกอบสีสันของเสียง

สีสันของเสียงคนตีร้องเงิงคณชาเดย์ แวร์เดิง จะประกอบด้วย เครื่องดนตรีของตะวันตก คือ ໄວໂອลิน แม่นโคลิน แอคคอเดียน ส่วนเครื่องดนตรีของตะวันออก คือ รำมะนาและร้อง ความเป็นพื้นบ้านของคนตีร้องเงิงเกิดจากสำเนียงและลีลาการบรรเลงของนักดนตรี

5.1.4.5 องค์ประกอบคิตลักษณ์

คิตลักษณ์คนตีร้องเงิง ลักษณะคนตีร้องเงิงเป็นคนตีประกอบการระบำบทเพลงส่วนใหญ่ มีการบรรเลงซ้ำๆ ตามที่ต้องการเพื่อให้ลงตัวกับท่ารำ คิตลักษณ์ของบทเพลง เป็นบทเพลงท่อนเดียว (เอกบท) หรือบทเพลงสองท่อน (ทวิบท)

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

เกี่ยวกับแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมดนตรี

แนวคิดวัฒนธรรมดนตรีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ คือ แนวคิดลักษณะการผสมผสานของดนตรีของสุกรี เจริญสุข ได้กล่าวถึง การผสมผสานของดนตรีร้องเงิงเป็นการแสดงดนตรีที่หลากหลายต่างวัฒนธรรมมีໄວໂອลินและแม่นโคลิน ทำหน้าที่ดำเนินการทำนองเป็นตัวแทนวัฒนธรรม ตะวันตก เพลงร้องเงิงส่วนหนึ่งมีพื้นฐานของดนตรีตะวันตก ซึ่งมีผลกระทบการเดินทางเข้ามาค้าขาย

5.1.4.1 องค์ประกอบจังหวะ

จังหวะของคนครีอิงเง็งຄณะขาเดย์ แวร์เดิง มีจังหวะที่ใช้บรรเลงประกอบการรำба 5 จังหวะ คือ จังหวะโยเก็ต จังหวะซ้ำเป็น จังหวะอินัง จังหวะอัสลี จังหวะรุ่มป้า รองเงิง

5.1.4.2 องค์ประกอบทำนอง

ทำนองของคนตรีอิงเง็งຄณะขาเดย์ แวร์เดิง มีทำนองเพลงซึ่งอยู่ในระบบเสียงไดอาโทนิก (Diatonic) เมเจอร์ (Major) และ ไมเนอร์ (Minor)

5.1.4.3 องค์ประกอบเสียงประสาน

เสียงประสานของคนตรีอิงเง็งຄณะขาเดย์ แวร์เดิง มีลักษณะแบบ Monophony เป็นส่วนใหญ่ จะมีในบางท่อนของบทเพลงจะมีการประสานเสียงแบบ quasi homophonic ซึ่งเป็นการบรรเลงกิ่งประสานเสียง โดยใช้คู่เสียงจากเครื่องคนตรีที่บรรเลงทำนองหลักคือ ໄວໂອลิน และแม่นໂຄລິນ

5.1.4.4 องค์ประกอบสีสันของเสียง

สีสันของเสียงคนตรีอิงเง็งຄณะขาเดย์ แวร์เดิง จะประกอบด้วย เครื่องคนตรีของตะวันตก คือ ໄວໂອลิน แม่นໂຄລິນ แอคคอเดียน ส่วนเครื่องคนตรีของตะวันออก คือ รำมะนาและม้อง ความเป็นพื้นบ้านของคนตรีอิงเง็งเกิดจากสำเนียงและลักษณะการบรรเลงของนักคนตรี

5.1.4.5 องค์ประกอบคิตลักษณ์

คิตลักษณ์คนตรีอิงเง็ง ลักษณะคนตรีอิงเง็งเป็นคนตรีประกอบการรำбаบทเพลงส่วนใหญ่ มีการบรรเลงซ้ำหลายเที่ยวเพื่อให้ลงตัวกับท่ารำ คิตลักษณ์ของบทเพลง เป็นบทเพลงท่อนเดียว (เอกบท) หรือบทเพลงสองท่อน (ทวิบท)

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

เกี่ยวกับแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมคนตรี

แนวคิดวัฒนธรรมคนตรีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ คือ แนวคิดลักษณะการผสมผสานของคนตรีของสุกรี เจริญสุข ไดก์ล่าวถึง การผสมผสานของคนตรีอิงเง็งเป็นการแสดงแสดงคนตรีที่หลากหลายต่างวัฒนธรรมมีໄວໂອลินและแม่นໂຄລິນ ทำหน้าที่ดำเนินทำนองเป็นตัวแทนวัฒนธรรมตะวันตก เพลงร้องเง็งส่วนหนึ่งมีพื้นฐานของคนตรีตะวันตก ซึ่งมีผลกระทบจากการเดินทางเข้ามาค้าขาย

ของพ่อค้าชาวสเปน โปรตุเกส และชองดันดา มารากัส ซึ่งเป็นเครื่องคนตระประกอบขังหัวใจที่เป็นเครื่องคนตระของตะวันตก รำมนาณยิมเพร่หลางในกลุ่มวัฒนธรรมคนตระอาหารับ ส่วนผู้อิงเป็นเครื่องคนตระของภาคพื้นอุยกุนย์

แนวคิดและทฤษฎีทางมนุษยวิทยา

แนวคิดทางมนุษยวิทยาที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ คือ แนวคิดการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมของฟรานซ์ โบแอดส์ (Franz Boas) ได้กล่าวถึงการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมจากสังคมหนึ่งไปยังสังคมอื่น เช่น ประเพณี ความเชื่อ ในเรื่องของคนตระรองเงินมีพัฒนาการขึ้นมาสืบเนื่องจากการแพร่กระจายของวัฒนธรรมตะวันตก ได้นำวัฒนธรรมคนตระและการระบำเข้ามาในช่วงมาเลเซีย และแพร่กระจายเข้ามานับเวลาก็มีวัฒนธรรมคนตระให้เข้ามายังไทย จึงเกิดการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมตะวันตกและวัฒนธรรมพื้นบ้าน

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง คนตระรองเงิน : กรณีศึกษาคนชาดาเดย์ แวร์เดิง ผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.3.1 ควรจัดสัมมนาทางวิชาการ เรื่องคนตระพื้นบ้านภาคใต้ สามารถจัดในส่วนของคนตระพื้นบ้านภาคใต้ของไทยพุทธและคนตระพื้นบ้านภาคใต้ของไทยมุสลิม เพื่อทำความเข้าใจวัฒนธรรมคนตระของภาคใต้ให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

5.3.2 แนวทางในการส่งเสริมคนตระรองเงิน ควรส่งเสริมและเผยแพร่คนตระรองเงิน ให้เยาวชนได้ฝึกฝนทั้งด้านคนตระและการระบำ โดยเชิญวิทยากรด้านคนตระ คือ นายชาเดย์ แวร์เดิง เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่เยาวชนและผู้สนใจ

5.3.3 ควรที่จะนำคนตระรองเงินมาบันทึกเสียงหรือถ่ายทำวีดีโอ เพื่อเป็นการอนุรักษ์สืบสาน บทเพลงรองเงินโบราณให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาและสืบทอดทำงานของเพลงและจังหวะของคนตระรองเงินได้อย่างถูกต้อง